

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

*Anexa nr.4
la Hotărîrea Consiliului INJ
nr.6/6 din 03.07.2015*

CURRICULUM
la disciplina

DREPT PENAL
(asistenții judiciari și greșieri)

FORMATOR:

Iurie IORDAN,
Doctor în drept.
judecător la Curtea de Apel Chișinău

_____ AVIZAT
Mariana PITIC, șeful Direcției instruire și cercetare

I. PRELIMINARII

Formarea inițială a asistenților judiciari și a grefierilor este un modul integru al activității de formare profesională desfășurat de Institutul Național al Justiției și are ca scop instruirea persoanelor implicate în vederea realizării cu succes a sarcinilor în cadrul activității în cadrul instanțelor de judecată.

În acest context, cunoașterea disciplinei dreptului penal are o importanță deosebită, deoarece face parte din disciplinele juridice fundamentale și este aplicabilă în toate instanțele de drept comun, cât și în colegiile specializate a instanțelor ierarhic superioare.

II. COMPETENȚE

Cursul de drept penal constituie punctul principal în formarea viitorilor specialiști în domeniul jurisprudenței penale și anume ce ține de competențele de aplicare a normelor juridice penale. Studiarea dreptului penal formează abilități de analiză și de soluționare a unor probleme juridice contradictorii ce vor apărea în legătură cu aplicarea legislației penale.

În acest sens, audienții ce vor studia disciplina „Drept penal”, vor obține aptitudini de a înțelege și însuși în profunzime toate aspectele ce țin de dreptul penal, precum și hotarul dintre acțiunile/inacțiunile legale a cetățenilor și acțiunile/inacțiunile ce deja sunt reflectate ca delicate, prevăzute de legea penală, și nu în ultimul rând, interpretarea, din punct de vedere juridic, a aspectelor penale.

Studiarea acestei discipline va permite viitorilor specialiști, care vor activa în funcția de asistenți și grefieri să cunoască esența principalelor instituții ale dreptului penal, să interpreteze normele juridice penale, să aplice cunoștințele teoretice la situațiile din practica judiciară, să-și asume responsabilitatea față de consecințele erorilor determinate de aplicarea incorectă a legii, să redacteze hotărâri judecătorești, în care audientul să argumenteze darea unei soluții juridice pentru o anumită stare de fapt. Cunoștințele obținute în cadrul studiului disciplinei „Drept penal” sunt indispensabile celor care urmează să îmbrățișeze nobila profesie de judecător sau procuror, or, ramura dreptului penal este una fundamentală în sistemul de drept contemporan.

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La nivel de cunoaștere și înțelegere:

- să definească principiile de aplicare a legislației penale;
- să identifice elementele componenții infracțiunii;
- să stabilească criteriile de individualizare a pedepsei penale;
- să determine cauzele care înlătură răspunderea penală;
- să relateze modalitățile măsurilor de siguranță în dreptul penal;
- să explice calificarea infracțiunii pe diferite categorii de infracțiuni;
- să interpreteze normele de drept din partea generală și specială a Codului penal.

La nivel de aplicare:

- să analizeze noțiunile din partea generală a Codului penal în coroborare cu tipul infracțiunii din partea specială raportat la o situație de caz;
- să aplice normele de drept relevante din Codul penal prin prisma hotărârilor Plenului Curții Supreme, avizelor consultative și recomandărilor;
- să argumenteze încadrarea faptelor ilegale în limitele prevederilor normelor de drept din partea specială a Codului penal;
- să compare norma penală relevantă speței concrete cu modificările operate în legislația penală prin prisma principiilor aplicării Codului penal;
- să deducă metodologia în vederea stabilirii soluțiilor corecte în cadrul examinării spețelor de caz;

- să opereze cu noțiunile termenilor în dreptul penal prin prisma criteriilor aplicabile de definire a acestora.

La nivel de integrare:

- să aprecieze dosarele penale coroborând învinuirea înaintată persoanei cu probe anexate;
- să estimeze circumstanțele care înlătură, liberează de răspunderea penală, consecințele condamnării sau pedeapsa penală, individualizează pedeapsa penală;
- să proiecteze să ia decizii în vederea întocmirii actelor de procedură pe cauzele penale distincte;
- să propună soluții la completarea conținutului actelor judiciare în cadrul procesului penal

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denunțarea disciplinei	Formatori	Semestrul	Total ore	Ore curs	Ore practice	Evaluarea
DREPT PENAL	Iurie IORDAN	2015	28	8	20	Teste pentru evaluarea cunoștințelor

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	TEMATICA	Ore curs	Ore practice
1.	Principiile aplicării dreptului penal. Componenta infracțiunii. Pluralitate de infracțiuni. Participația.	1	2
2.	Pedeapsa penală. Individualizarea pedepsei penale.	1	2
3.	Liberarea de răspundere penală și liberarea de pedeapsa penală. Cauzele care înlătură caracterul penal al faptei și cauzele care înlătură răspunderea penală.	1	2
4.	Măsurile de siguranță. Calificarea infracțiunii.	1	1
5.	Infracțiuni contra vieții și sănătății persoanei.	1	2
6.	Infracțiuni privind viața sexuală.	1	2
7.	Infracțiuni contra patrimoniului.	1	2
8.	Infracțiuni în domeniul transporturilor.	1	1
9.	Infracțiuni contra libertății, cinstei și demnității persoanei.		3
10.	Infracțiuni contra bunei desfășurări a activității în sfera publică.		3
TOTAL		8	20

VI. UNITĂȚI TEMATICE

Unități tematice	Strategii didactice/ Resurse logistice	Lucrul individual
<i>Tema 1. Principiile aplicării dreptului penal. Componenta infracțiunii. Pluralitate de infracțiuni. Participația.</i>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore curs</i></p> <p>Repere de conținut noțiunea și importanța componentei infracțiunii; elementele și semnele componentei infracțiunii; coraportul dintre infracțiune și componenta infracțiunii; pluralitatea de infracțiuni: noțiune și forme; trăsăturile comune ale formelor de pluralitate de infracțiuni; condițiile concursului de infracțiuni; condițiile stării de recidivă; forme și modalități ale concursului de infracțiuni și ale recidivei; conceptul, natura juridică și condițiile participației; participanții la infracțiune: noțiune și diferențe specifice; formele participației: noțiune și diferențe specifice; răspunderea penală a participanților la infracțiune; favorizarea infractorului; gradul de dependență între participanți.</p> <p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>În cadrul orelor practice audienții necesită: să identifice elementele de extranietate în codul penal să cunoască și să utilizeze în practică principiile aplicării legislației penale să definească noțiunea legală de componentă a infracțiunii; să realizeze caracterizarea elementelor componentei infracțiunii; să determine importanța semnelor componentei infracțiunii; să clasifice semnele componentei infracțiunii; să clasifice componentele infracțiunilor în funcție de diverse criterii; să argumenteze importanța componentei infracțiunii; să evalueze coraportul dintre infracțiune și componenta infracțiunii; să definească în plan comparativ noțiunile de infracțiune unică și de pluralitate de infracțiuni; să distingă formele pluralității de infracțiuni; să determine natura juridică a repetării infracțiunii; să compare concursul de infracțiuni cu repetarea infracțiunii; să compare recidiva cu concursul de infracțiuni; să determine condițiile stării de recidivă; să relateze despre participația penală ca formă a pluralității de infractori; să distingă participanții la infracțiune și formele participației; să determine particularitățile răspunderii penale a participanților la</p>	<p style="text-align: center;"><i>Curs/preleger e</i></p> <p>Prelegerea cu aplicarea discuției și metodei socractice.</p> <p style="text-align: center;"><i>Seminare</i></p> <p>Studii de caz Tablă flipchart</p>	<p style="text-align: center;"><i>Ore curs</i></p> <p>Brainstorming Lectura surselor din Lista bibliografică</p> <p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>Soluționarea spețelor. Examinarea dosarelor. Întocmirea proiectelor de acte procesuale.</p>

<p>caracterul penal al faptei, este legală; să determine efectul fiecăreia dintre cauzele care înlătură caracterul penal al faptei; să determine natura juridică a fiecărei cauze care înlătură caracterul penal al faptei; să sintetizeze asemănările și deosebirile dintre cauzele care înlătură caracterul penal al faptei și cauzele care înlătură răspunderea penală; să clasifice cauzele care înlătură răspunderea penală sau consecințele condamnării; să descrie condițiile aplicării cauzelor care înlătură răspunderea penală sau consecințele condamnării; să utilizeze instrumentarul dreptului penal pentru aplicarea adecvată a cauzelor care înlătură răspunderea penală sau consecințele condamnării; să estimeze efectele aplicării cauzelor care înlătură răspunderea penală sau consecințele condamnării.</p>		
<p>Tema 4. Măsurile de siguranță și calificarea infracțiunilor</p>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore curs</i></p> <p>Repere de conținut scopul și tipurile măsurilor de siguranță; aplicarea măsurilor de siguranță cu caracter medical; aplicarea măsurilor de siguranță cu caracter educativ; expulzarea; confiscarea specială.</p> <p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>b) În cadrul orelor practice audienții necesită: să distingă măsurile de siguranță de pedepsele penale; să argumenteze necesitatea aplicării măsurilor de siguranță; să determine natura juridică a măsurilor de siguranță; să relateze despre principiile de aplicare și executare a măsurilor de siguranță.</p>	<p>Prelegere cu discuții interactive.</p> <p>Seminare Studii de caz Tablă flipchart</p>	<p><i>Ore curs</i> Brainstorming Lectura surselor din Lista bibliografică <i>Ore practice</i> Soluționarea spețelor. Examinarea dosarelor. Întocmirea proiectelor de acte procesuale.</p>
<p>Tema 5. Infracțiuni contra vieții și sănătății persoanei</p>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore curs</i></p> <p>a) Repere de conținut noțiunea de omor și vătămare a integrității persoanei sau sănătății; argumentarea pericolului social sporit al infracțiunilor contra vieții și sănătății persoanei; elementele constitutive ale infracțiunilor contra vieții și sănătății persoanei; comparația între infracțiunile contra vieții și sănătății persoanei; rezolvarea controverselor privind incriminarea, calificarea infracțiunilor contra vieții și sănătății persoanei.</p> <p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>b) În cadrul orelor practice audienții necesită: să identifice elementele de extranietate în codul penal să cunoască și să utilizeze în practică principiile aplicării legislației penale să definească noțiunea legală de componentă a infracțiunii; să realizeze caracterizarea elementelor componente a infracțiunii; să determine importanța semnelor componente a infracțiunii; să clasifice semnele componente a infracțiunii;</p>	<p>Prelegerea cu aplicarea discuției în interactiv.</p> <p>Seminare Studii de caz Tablă flipchart</p>	<p><i>Ore curs</i> Brainstorming Lectura surselor din Lista bibliografică</p> <p><i>Ore practice</i> Soluționarea spețelor. Examinarea dosarelor. Întocmirea proiectelor de acte procesuale.</p>

<p>contra inviolabilității sexuale și libertății sexuale a persoanei; elementele constitutive ale infracțiunilor contra inviolabilității sexuale a minorilor;</p> <p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>b) În cadrul orelor practice audienții necesită: să sintetizeze asemănările și deosebirile dintre infracțiunile prevăzute în Capitolul IV al Părții Speciale; să clasifice infracțiunile privind viața sexuală; să aplice regulile de calificare a infracțiunilor contra inviolabilității sexuale și libertății sexuale a persoanei la soluționarea cazurilor practice; să distingă infracțiunile contra inviolabilității sexuale a minorilor de celelalte infracțiuni privind viața sexuală, având ca victimă minorul; să recomande perfecționarea normelor privind infracțiunile contra inviolabilității sexuale a minorilor.</p>	<p>Seminare Studii de caz Tablă flipchart</p>	<p><i>Ore practice</i> Soluționarea spețelor. Examinarea dosarelor. Întocmirea proiectelor de acte procesuale.</p>
<p>Tema 7. Infracțiuni contra patrimoniului</p>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore curs</i></p> <p>a) Repere de conținut criteriile de sistematizare a infracțiunilor contra patrimoniului; noțiunea doctrinară de sustragere; cadru reglementar și tipologia componentelor de sustragere; problemele practicii judiciare privind infracțiunile săvârșite prin sustragere; influențele calității textului incriminărilor cu privire la infracțiunile săvârșite prin sustragere asupra procesului de aplicare a acestor incriminări; comparația între infracțiunile contra patrimoniului săvârșite prin sustragere; analiza juridico-penală a infracțiunilor contra patrimoniului, altele decât cele săvârșite prin sustragere.</p> <p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>B) În cadrul orelor practice audienții necesită: să formuleze noțiunea de sustragere; să distingă sustragerea de faptele conexe penale și nepenale; să determine formele sustragerii; să recomande perfecționarea terminologică a reglementărilor privind sustragerile; să aplice regulile de calificare a infracțiunilor săvârșite prin sustragere; să utilizeze întreaga gamă a metodelor de interpretare la identificarea înțelesului normelor care incriminează sustragerile; să identifice specificul infracțiunilor contra patrimoniului având scop de cupiditate, care nu sunt săvârșite prin sustragere sau care au o natură mixtă, în raport cu sustragerile; să stabilească trăsăturile particulare ale infracțiunilor contra patrimoniului, comise fără scop de cupiditate, față de celelalte infracțiuni contra patrimoniului.</p>	<p>Prelegerea cu aplicarea discuției în interactiv.</p> <p>Seminare Studii de caz Tablă flipchart</p>	<p><i>Ore curs</i> Brainstorming Lectura surselor din Lista bibliografică</p> <p><i>Ore practice</i> Soluționarea spețelor. Examinarea dosarelor. Întocmirea proiectelor de acte procesuale.</p>

Tema 8. Infracțiuni în domeniul transporturilor

<p style="text-align: center;"><i>Ore curs</i></p> <p>a) Repere de conținut tipologia infracțiunilor în domeniul transporturilor; metodologia încadrării juridice a faptelor infracționale incriminate în Capitolul XII al Părții Speciale; disocierea infracțiunilor în domeniul transporturilor de infracțiunile de alt gen și de unele contravenții administrative; comparația între infracțiunile în domeniul transporturilor; soluționarea controverselor legate de aplicarea răspunderii penale pentru infracțiunile în domeniul transporturilor.</p> <p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>b) În cadrul orelor practice audienții necesită: să utilizeze actele internaționale și naționale relevante la interpretarea prevederilor din Capitolul XII al Părții Speciale; să utilizeze adecvat prevederile extrapenale și hotărârea explicativă în materie a Plenului Curții Supreme de Justiție la aplicarea răspunderii penale pentru infracțiunile în domeniul transporturilor; să clasifice infracțiunile în domeniul transporturilor; să distingă infracțiunile în domeniul transporturilor de faptele conexe penale și nepenale; să construiască algoritmul de calificare pentru fiecare dintre infracțiunile în domeniul transporturilor.</p>	<p>Prelegerea cu aplicarea discuției în interactiv.</p> <p>Seminare Studii de caz Tablă flipchart</p>	<p><i>Ore curs</i> Brainstorming Lectura surselor din Lista bibliografică</p> <p><i>Ore practice</i> Soluționarea spețelor. Examinarea dosarelor. Întocmirea proiectelor de acte procesuale.</p>
---	---	--

Tema 9. Infracțiuni contra libertății, cinstei și demnității persoanei

<p style="text-align: center;"><i>Ore curs</i></p> <p>a) Repere de conținut elementele constitutive ale infracțiunilor prevăzute în Capitolul III al Părții Speciale; compararea unor infracțiuni prevăzute în Capitolul III al Părții cu unele infracțiuni contra familiei și minorilor, contra justiției etc.; comparația între infracțiunile contra libertății, cinstei și demnității persoanei; utilizarea prevederilor extrapenale; la aplicarea răspunderii penale pentru infracțiunile prevăzute în Capitolul III al Părții Speciale.</p> <p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>b) În cadrul orelor practice audienții necesită: să aplice regulile de calificare a infracțiunilor prevăzute în Capitolul III al Părții Speciale; să utilizeze termenii tehnico-juridici de specialitate la aplicarea răspunderii penale pentru infracțiunile contra libertății, cinstei și demnității persoanei; să distingă răpirea unei persoane de privațiunea ilegală de libertate, traficul de ființe umane – de traficul de copii etc.; să utilizeze prevederile instrumentelor internaționale la interpretarea dispozițiilor din Capitolul III al Părții Speciale.</p>	<p>Prelegerea cu aplicarea discuției în interactiv.</p> <p>Seminare Studii de caz Tablă flipchart</p>	<p><i>Ore curs</i> Brainstorming Lectura surselor din Lista bibliografică</p> <p><i>Ore practice</i> Soluționarea spețelor. Examinarea dosarelor. Întocmirea proiectelor de acte procesuale.</p>
---	---	--

Tema 10. Infracțiuni contra bunei desfășurări a activității în sfera publică

<i>Ore curs</i>		
a) Repere de conținut tipologia faptelor infracționale incriminate în Capitolul XV al Părții Speciale; trăsăturile caracteristice ale infracțiunilor prevăzute la art.324-332 CP RM; elementele constitutive ale infracțiunilor prevăzute la 324, 327-329, 332 CP RM; elementele constitutive ale infracțiunilor prevăzute la art.325, 326 și 330 ¹ CP RM; disocierea infracțiunilor contra bunei desfășurări a activității în sfera publică de faptele conexe penale și nepenale.	Prelegerea cu aplicarea discuției în interactiv.	<i>Ore curs</i> Brainstorming Lectura surselor din Lista bibliografică
<i>Ore practice</i> b) În cadrul orelor practice audienții necesită: să sintetizeze asemănările și deosebirile dintre infracțiunile prevăzute în Capitolul XV al Părții Speciale; să clasifice infracțiunile prevăzute la art.324-332 CP RM; să argumenteze necesitatea incriminării faptelor contra bunei desfășurări a activității în sfera publică; să aplice regulile de calificare a infracțiunilor prevăzute la art.324, 327-329, 332 CP RM la soluționarea cazurilor practice; să determine trăsăturile subiectului infracțiunilor contra bunei desfășurări a activității în sfera publică.	Seminare Studii de caz Tablă flipchart	<i>Ore practice</i> Soluționarea spețelor. Examinarea dosarelor. Întocmirea proiectelor de acte procesuale.

VII. EVALUAREA DISCIPLINEI**A. Evaluare continuă:**

- Participarea audienților în cadrul seminarelor;
- Soluționarea unor spețe la teme studiate;
- Realizarea activităților individuale în grup;
- Susținerea unei testări obligatorii care va conține sarcini cu obiective de măsurare a cunoștințelor, capacităților și aptitudinilor profesionale;
- Pregătirea temelor pe probleme propuse pentru activitățile individuale.

B. Evaluarea finală:

Se va efectua prin teste de verificare a cunoștințelor, care va conține întrebări teoretice și practice

Mostra testului de evaluare finală a cunoștințelor:**Testul nr. 1**

1. Principiile aplicării Codului penal.
2. Circumstanțele care atenuează răspunderea penală.
3. **Soluționați speța:** Bulișanu Tudor, la data de 03.05.2015, în perioada de timp între orele 10.00 - 12.00 min., prin alegerea cheilor a pătruns în apartamentul nr. 980, de pe str. Voinței nr.770, mun. Chișinău, de unde pe ascuns a sustras un televizor de model „VG”, în valoare de 6000 lei moldovenești, un telefon mobil de model „Phone”, cu cartela SIM 0997847384, în valoare de 1000 lei moldovenești, care aparțin lui Varan Iustin, și cu bunurile sustrate a părăsit locul săvârșirii infracțiunii.
 - *Ce tip de infracțiune a comis persoana?*

- *Încadrați acțiunile persoanei în baza normei penale corespunzătoare.*

VII. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. Codul penal al Republicii Moldova, adoptat la 18.04.2002 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova. – 2002. – Nr.128-129.
2. Brînză S., Ulianovschi X., Stati V., Grosu V., Țurcanu I. Drept penal. Partea Specială. – Chișinău, 2005.
3. Brînză S., Stati V. Drept penal: Partea Specială. Vol.II. – Chișinău: Tipografia Centrală, 2011.
4. Brînză S. Dificultățile aplicării de către instanțele judecătorești a art.287 CP RM. Reflecții teoretice cu implicații practice // Revista Institutului Național de Justiție, 2007, nr.1-3, p.68-74.
5. Brînză S., Stati V. O nouă viziune asupra noțiunii „intenții huliganice” // Revista Națională de Drept, 2007, nr.10, p.20-25.
6. Brînză S., Stati V. Unele aspecte ale practicii de aplicare a răspunderii penale pentru fapta de huliganism (art.287 CP RM) // Revista Națională de Drept, 2008, nr.5, p.2-10.
7. Brînză S., Stati V. Problema răspunderii penale pentru fapta de huliganism agravat (alin.(3) art.287 CP RM) // Revista Națională de Drept, 2008, nr.6, p.2-11.
8. Visterniceanu E. Delimitarea tâlhăriei de banditism // Revista Națională de Drept, 2002, nr.2, p.49-50.
9. Коммисаров В.С. Бандитизм и другие тяжкие преступления против общественной безопасности. – Санкт-Петербург: Юридический центр Пресс, 2003.
10. Уголовное право. Часть Особенная / Под ред. Н.И. Ветрова и Ю.И. Ляпунова. – Москва: Новый Юрист, 1998.
11. Уголовное право. Часть Особенная / Под ред. И.Я. Козаченко, З.А. Незнамова, Г.П. Новоселова. – Москва: Норма-Инфра-М, 1998.

Surse normative și explicative:

1. Constituția Republicii Moldova (adoptată de Parlamentul Republicii Moldova la 29.07.1994) // Monitorul Oficial al Republicii Moldova. – 1994. –Nr.1.
2. Codul penal al Republicii Moldova (adoptat la 18.04.2002) // Monitorul Oficial al Republicii Moldova. – 2002. –Nr.128-129.
3. Culegere de hotărâri ale Plenului Curții Supreme de Justiție (mai 1974-iulie 2002). – Chișinău, 2002.
4. Culegere de hotărâri explicative. Curtea Supremă de Justiție (octombrie 2003 – decembrie 2005). – Chișinău, 2006.
5. Sinteza practicii judiciare (1989-1999). – Chișinău, 1999.
6. Jurisprudența Curții Supreme de Justiție în materie penală (2008-2010): Culegere. – Chișinău, 2012;
7. Recomandările Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova.
8. Manualul judecătorului în materie penală.

Monografii, manuale, tratate, ediții periodice:

1. Antoniu G. Tentativa (doctrină, jurisprudență, drept comparat). – București: Editura Societății Tempus, 1995.
2. Antoniu G. Vinovăția penală. – București: Editura Academiei Române, 1995.
3. Barbăneagră A., Berliba V., Gurschi C. ș.a. Codul penal comentat și adnotat. – Chișinău, 2005.
4. Barbăneagră A., Alecu Gh., Berliba V. ș.a. Codul Penal al Republicii Moldova: Comentariu. (Legea nr.985-XVI din 18.04.2002. Cu toate modificările operate până la republicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.72-79/195 din 14.04.2009. Adnotat cu jurisprudența CEDO și a instanțelor naționale). – Chișinău: Sarmis, 2009.
5. Boroș A. Infrațiuni contra unor relații de conviețuire socială. – București, 1998.
6. Boroș A. Drept penal. Partea Generală. – București: All Beck, 1999.

7. Boroî A. Infrafracțiuni contra vieții. – București, 1999.
8. Botezatu Ig. Răspunderea penală pentru escrocherie. – Chișinău: Cartier, 2010.
9. Botnaru S., Grama M., Șavga A., Grosu V. Drept penal. Partea Generală. – Chișinău: Cartier Juridic, 2005.
10. Brînză S. Infrafracțiuni contra proprietății. – Chișinău, 1999.
11. Brînză S. Infrafracțiuni contra vieții, sănătății, libertății și demnității persoanei. – Chișinău, 1999.
12. Brînză S. Obiectul infracțiunilor contra patrimoniului. – Chișinău: Tipografia Centrală, 2005.
13. Brînză S., Ulianovschi X., Stati V., Grosu V., Țurcanu I. Drept penal. Partea Specială. – Chișinău: Cartier, 2005.
14. Brînză S., Stati V. Drept penal: Partea Specială. Vol.I. – Chișinău: Tipografia Centrală, 2011.
15. Brînză S., Stati V. Drept penal: Partea Specială. Vol.II. – Chișinău: Tipografia Centrală, 2011.
16. Bulai C. Manual de drept penal. Partea Generală. – București: ALL, 1997.
17. Cioclei V. Mobilul în conduita criminală. – București: ALL Beck, 1999.
18. Crijanovschi S. Aspecte teoretice și practice ale infracțiunii de șantaj. – Chișinău: CEP USM, 2012.
19. Dumneanu L., Mutu-Strulea M. Album de scheme la Dreptul penal. Partea Specială. – Chișinău: CEP USM, 2005.
20. Explicații teoretice ale Codului penal român / Sub red. lui Dongoroz V. 4 vol. – București, 2003.
21. Eșanu A. Infrafracțiuni legate de prelevarea organelor sau țesuturilor umane în reglementarea legislației penale contemporane. – Chișinău: CEP USM, 2009.
22. Eșanu A. Culegere de spețe la Drept penal (Partea Specială): Material metodico-didactic. – Chișinău: CEP USM, 2011.
23. Gîrla L. Aspecte teoretice și practice asupra infracțiunii de pruncucidere. – Chișinău: CEP USM, 2005.
24. Grama M. Participanții la infracțiune și particularitățile răspunderii lor. – Chișinău: CEP USM, 2004.
25. Grama M., Botnaru S., Șavga A. ș.a. Drept penal: Partea generală. Vol.I. – Chișinău: Tipografia Centrală, 2012.
26. Hadîrca Ig. Răspunderea penală pentru infracțiunile săvîrșite în sfera circulației substanțelor narcotice, psihotrope, a analoagelor și precursorilor acestora. – Chișinău: CEP USM, 2008.
27. Ionuț R.G. Implicații juridico-penale asupra consimțământului victimei. – Chișinău: CEP USM, 2011.
28. Manea V. Răspunderea penală pentru acțiunile care dezorganizează activitatea penitenciarelor. – Chișinău: CEP USM, 2010.
29. Mîndru I. Amnistia și grațierea. – București: ALL, 1998.
30. Moraru V. Confiscarea specială în dreptul penal. – București: All, 1997.
31. Mutu-Strulea M. Analiza juridico-penală a spălării banilor. – Chișinău: CEP USM, 2006.
32. Popescu D. Circumstanțele atenuante și circumstanțele agravante – criteriu de bază al individualizării și aplicării pedepsei penale // Analele Științifice ale USM. Vol.I, Seria “Științe socioumanistice”. – Chișinău, 2001.
33. Prodan S. Răspunderea penală pentru infracțiunile legate de creditare. – Chișinău: CEP USM, 2011.
34. Stati V. Răspunderea penală pentru infracțiunile legate de insovabilitate. – Chișinău: CEP USM, 2003.
35. Stati V. Infrafracțiuni în care mijlocul de transport apare ca obiect material sau ca mijloc de săvîrșire a infracțiunii. – Chișinău: CEP USM, 2010.
36. Streteanu F. Concursul de infracțiuni. – București: Lumina Lex, 1999.
37. Șavga A. Conceptul fazelor de desfășurare a activității infracționale și formele infracțiunii // Analele Științifice ale Universității de Stat din Moldova. Seria “Științe socioumanistice”. Vol. I. – Chișinău, 2002.

38. Ștefănuț R. Infrațiunea de violare de domiciliu în legislația Republicii Moldova și în cea a României. Studiu de drept comparat. – Chișinău: CEP USM, 2011.
39. Timofei S. Răspunderea penală pentru infracțiunile în domeniul concurenței. – Chișinău: CEP USM, 2011.
40. Țurcan I. Răspunderea penală pentru coruperea pasivă. – Chișinău: CEP USM, 2011.
41. Ulianovschi X. Participația penală. – Chișinău, 2000.
42. Vidaicu M. Aspecte juridico-penale ale eutanasiei. – Chișinău: Sirius, 2009.
43. Visterniceanu E. Răspunderea penală pentru tâlhărie. – Chișinău: Tipografia Centrală, 2006.
44. Vreamea I. Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor. – Chișinău: CEP USM, 2003.
45. Аликперов Х. Освобождение от уголовной ответственности. – Москва-Воронеж: НПО МОДЭК, 2001.
46. Асланов Р.М. Преступления против государственной власти. – Санкт-Петербург, 2003.
47. Бойко А.И., Родина Л.Ю. Контрабанда. – Санкт-Петербург, 2002.
48. Бойцов А., Волженкин Б. Уголовный закон: действие во времени и пространстве. – Санкт-Петербург, 1993.
49. Бойцов А.И. Преступления против собственности. – Санкт-Петербург, 2002.
50. Бородин С.В. Преступления против жизни. – Санкт-Петербург, 2003.
51. Бузынова С.П. Множественность преступлений и ее виды. - Москва, 1988.
52. Власов И.С., Тяжкова И.М. Ответственность за преступления против правосудия. – Москва, 1978.
53. Волженкин Б.В. Квалификация взяточничества. – Ленинград, 1984.
54. Волженкин Б.В. Мошенничество. – Санкт-Петербург, 1998.
55. Волженкин Б.В. Преступления в сфере экономической деятельности (экономические преступления). – Санкт-Петербург, 2002.
56. Гаухман Л.Д., Максимов С.В. Ответственность за преступления против собственности. – Москва, 1997.
57. Ковалев М.И. Соучастие в преступлении. – Екатеринбург, 1999.
58. Козлов А. Учение о стадиях преступления. – Санкт-Петербург: Юридический центр Пресс, 2002.
59. Коммисаров В.С. Бандитизм и другие тяжкие преступления против общественной безопасности. – Санкт-Петербург, 2003.
60. Кригер Г. Добровольный отказ от совершения преступления. – Москва, 1975.
61. Кругликов Л., Васильевский А. Дифференциация ответственности в уголовном праве. – Санкт-Петербург: Юридический центр Пресс, 2003.
62. Кудрявцев В.Н. Общая теория квалификации преступлений. – Москва: Юристъ, 1999.
63. Кузнецов А.П., Изосимов С.В. Ответственность за служебные преступления. – Санкт-Петербург, 2004.
64. Лопашенко Н.А. Преступления в сфере экономики: авторский комментарий к уголовному закону. – Москва: Волтерс Клувер, 2007.
65. Музыка А.А., Багиров С.Р. Причинная связь: уголовно-правовой очерк. – Хмельницкий: Изд-во Хмельницкого университета управления и право, 2009.
66. Рарог А. Квалификация преступлений по субъективным признакам. – Санкт-Петербург: Юридический центр Пресс, 2003.
67. Рарог А.И. Настольная книга судьи по квалификации преступлений: Практическое пособие. – Москва: Проспект, 2006.
68. Таргабаев А.Н. Ответственность в уголовном праве. – Красноярск, 1994.
69. Ткачевский Ю.М. Освобождение от отбывания наказания. – Москва, 1970.
70. Якушин В. Ошибка и ее уголовно-правовое значение. – Казань, 1988.